

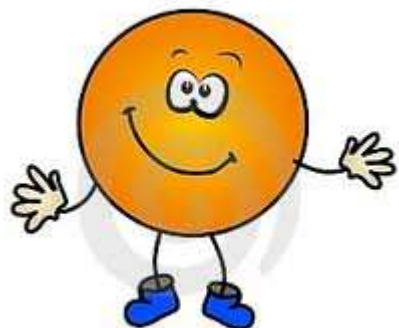
PRIPREMA ZA ŠKOLU

Tamara Ciciliani, def.- logoped

Mate Juric, psiholog

OŠ KRUNE KRSTIĆA, 14.06.2011.

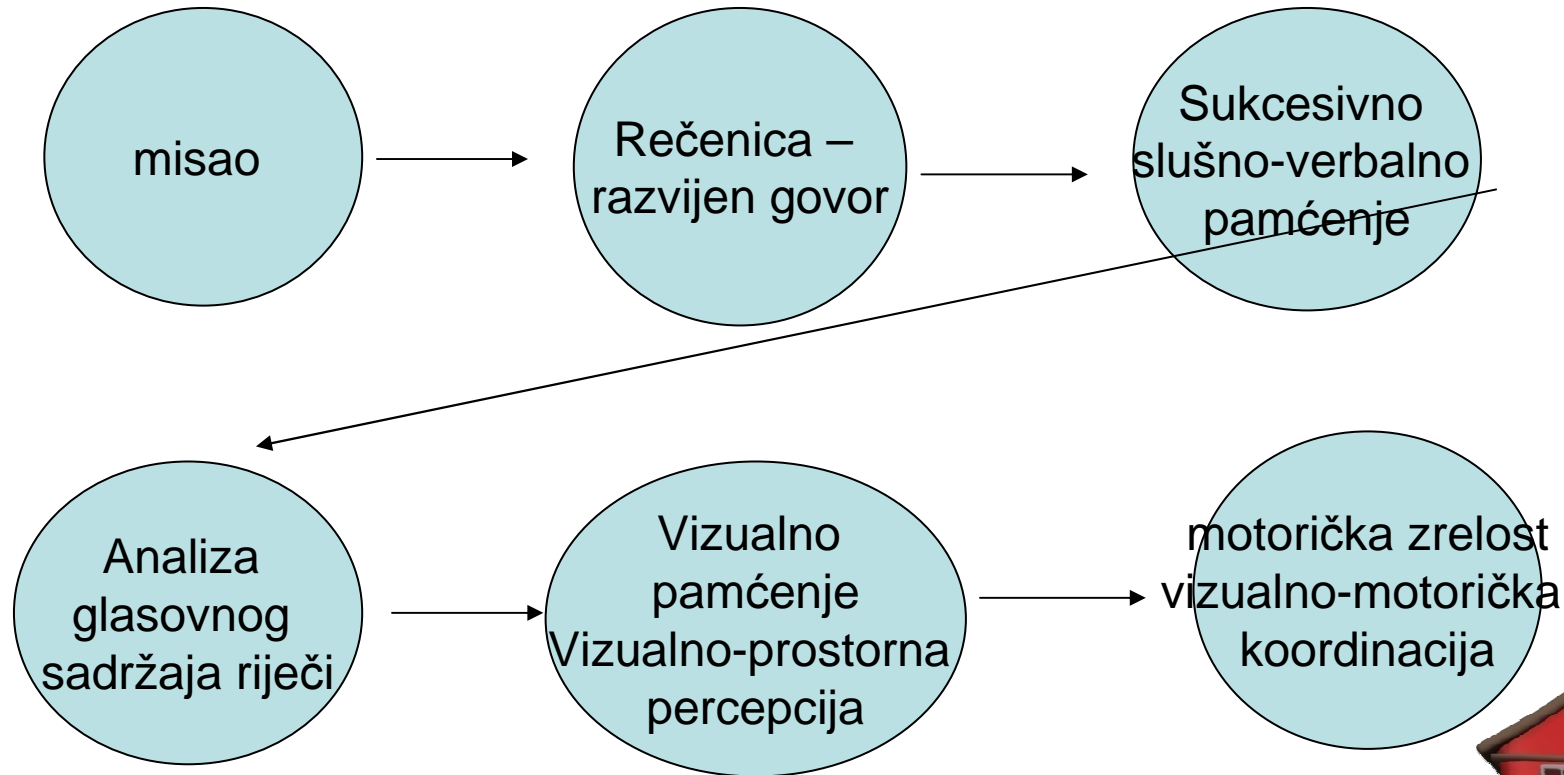

Kako učinkovitije pozivati djecu da urone u čarobni svijet čitanja i pisanja i kako ih podržati da u toj avanturi počnu uživati i istraživati?

Kako pišemo i čitamo?

Temeljne predčitačke vještine:

1. Razvijenost govora
2. Razvijenost prostorne orijentacije u tekstu
3. Prepoznavanje vizualnih jedinica teksta
4. Razvijenost glasovne osjetljivosti

Najvažnije za čitanje jest **RASPOZNAVANJE
GLASOVA U RIJEČI**, tj. **GLASOVNA OSJETLJIVOST**

Razvijanje glasovne osjetljivosti

- Djelomično se razvija u predškolskoj dobi, od 2. do 5. godine, a djelomično u školskom razdoblju.
- **Najveću pomoć** u usvajanju glasovne osjetljivosti trebaju učenici **na početku učenja čitanja.**

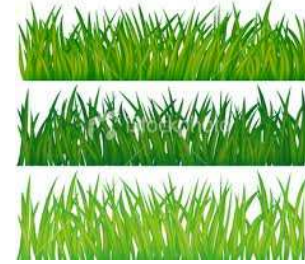
2 koraka:

1. **Osvješčivanje samog glasa u riječi**, bez slova (što čuje “u glavi” kad zažmiri); prepoznavanje rime, prvog i zadnjeg glasa, glasovna raščlamba i sinteza
2. **Zamjena glasa pomoću slova**; traženje slova u slovarici, pisanje slova – šifriranje i dešifriranje na temelju glasovne raščlambe riječi

IGRE RIMOM

- Pjesmice u rimi
- Igre (domino, memori, slagalice, izbaci uljeza)

sat – bat

truba - buba

tava – kava

krava - trava

lula – kula

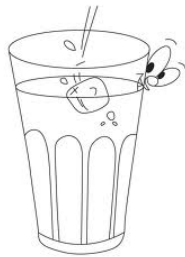
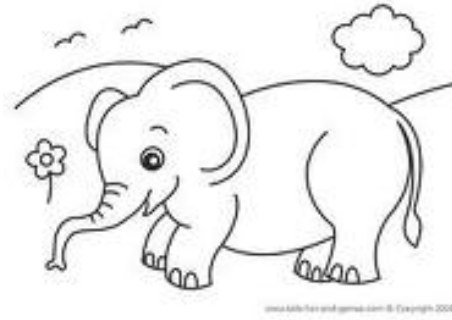

PRONALAZENJE POČETNOG I ZAVRŠNOG GLASA U RIJEČI

- Započeti s kraćim riječima, glasovima koji se mogu “dužiti” (a, e, i, o, u, s, z, š, ž, m....)
- Prvo se dijete uvježbava u identifikaciji početnog, a tek zatim završnog glasa
- **Glasovne kartice** (razvrstavanje, sastavi što više parova, glasovni lanac, izbaci uljeza, glasovna tombola)
- **Glasovna slikovnica**

Slonica Silva

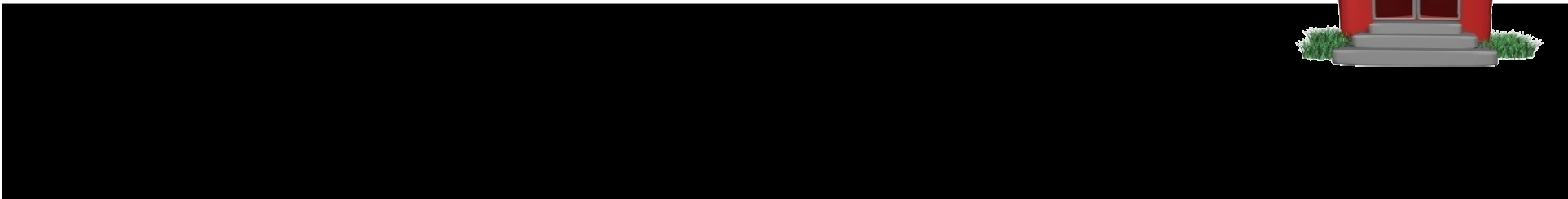
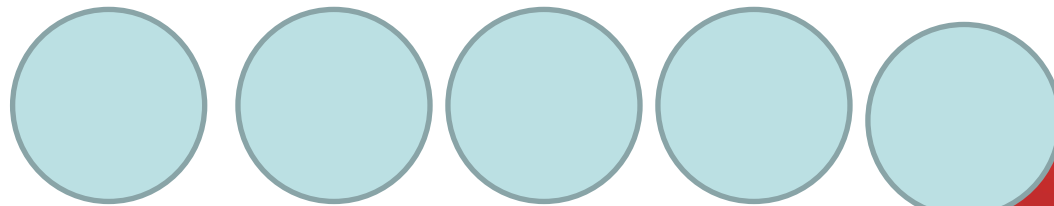
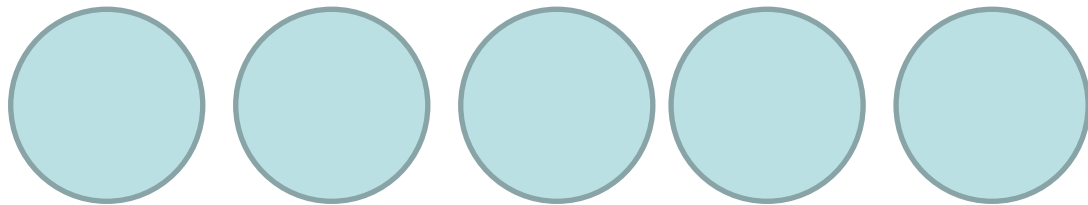
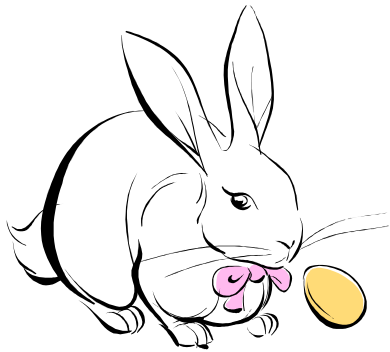

IGRE RAŠČLAMBE I SINTEZE

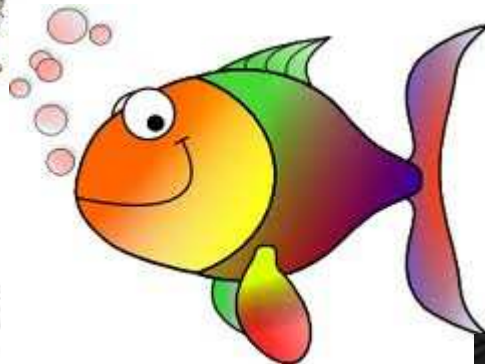
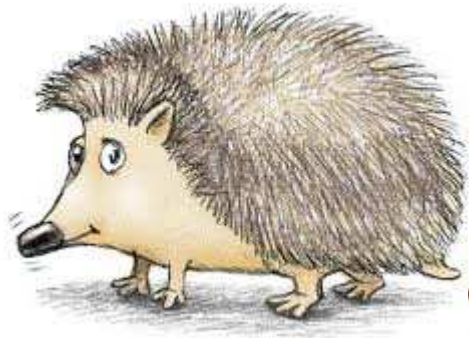
- Čim dijete može lako prepoznati početni i završni glas u riječima treba preći na aktivnosti raščlambe, a osobito sinteze glasova
- Početi s riječima od tri glasa, zatim četiri, pet....
- Dijete treba izgovoriti cijelu riječ, a zatim je rastavljati glas po glas

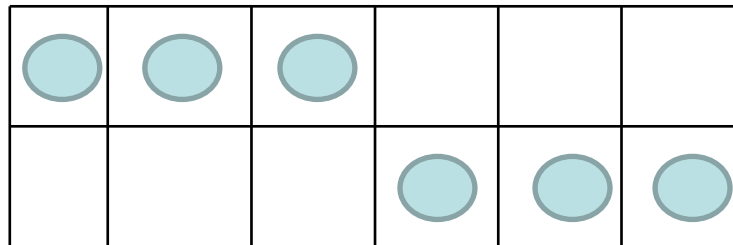
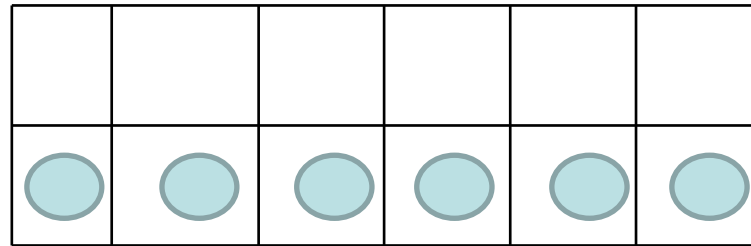
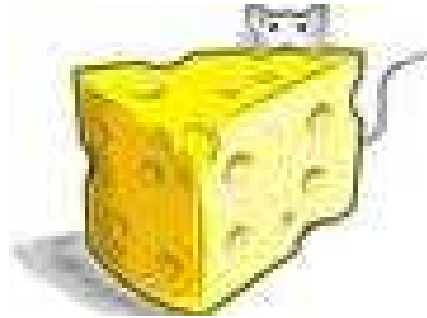
Igra 1: Obojaj kružiče

Igra 2: Pronađi....

Igra 3: Rec i pomakni

Igra 4: Gospođica Rastresenka

m - i - š

t - o j - e m - i - š

Igra 5: Tajni jezik

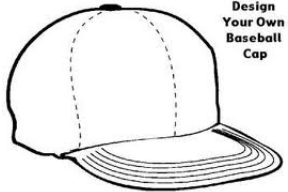
Igra 6: Koje slovo nedostaje?

___ A L

J _ ž

K ___ P ___

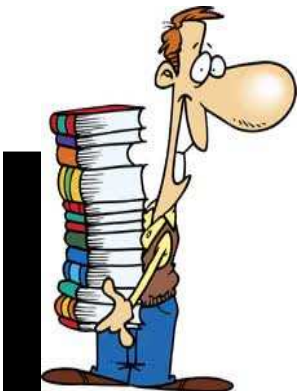

Literatura:

- Mira Čudina-Obradović: Igrom do čitanja
- Mira Čudina Obradović: Kad kraljevna piše kraljeviću
- Iva Mesec: U svijetu slova
- Poshokova: 200 logopedskih igara – zabavne igre i aktivnosti za razvoj govora
- Poshokova: Zabavan jezik u slikama i igrama

1 i 2

- Lazar, Kozlov: Vesela škola slog na slog – 10 interaktivnih igara za razvoj predčitačkih vještina

CD igre:

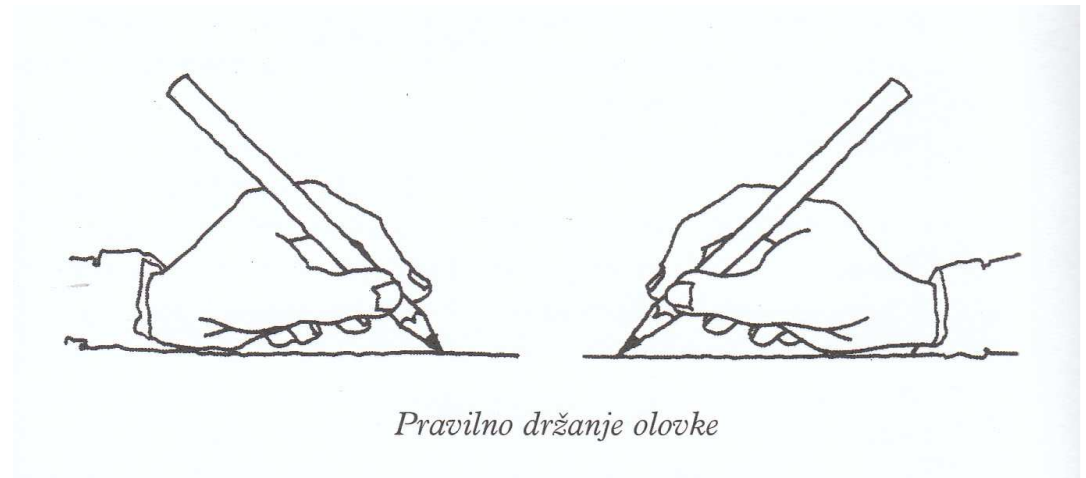
- Sunčica među slovima
- Hlapić – slova i brojke
- Čitajmo zajedno
- Eva u svijet slova

RAZVOJ GRAFOMOTORIKE I VIZUALNE PERCEPCIJE

Prije nego dijete počne učiti pisati slova mora:

- ☺ odrediti koju će ruku koristiti za pisanje
- ☺ pravilno držati olovku
- ☺ moći crtati (na način da je crtež prepoznatljiv), bojati (na način da ne prelazi crtu), precrtavati oblike (krug, kvadrat, trokut, križ).

Kojom rukom crtati i pisati?

- Do pete godine 90% djece pokazuje sklonost upotrebi jedne ruke u većini aktivnosti koje se vrše rukama.
- Ako dijete do 4;5 godina ne pokazuje sklonost upotrebi jedne ruke za crtanje i pisanje to može biti znak problema. Naime, istraživanja pokazuju da djeca koja kasne s određivanjem ruke kojom će pisati imaju predispoziciju za teškoće čitanja i pisanja u školi. Pružite djetetu mnogo prilika za crtanje i bojanje, ali pustite ga da samo odluči u kojoj će ruci držati kist, olovku....
- Nema dokaza da paralelno korištenje obje ruke vodi do teškoća u učenju (npr. pisanje desnom, rezanje lijevom). Dopustite djetetu da samo odluči koju će ruku više koristiti u kojoj aktivnosti.
- Prednost određenoj ruci daje ona strana mozga koja je odgovorna za jezik. Kod većine dešnjaka jezične sposobnosti su smještene u lijevoj polutki mozga, dok kod ljevaka u tome sudjeluju i lijeva i desna polutka mozga. Upravo zbog toga ne smije se mijenjati djetetova dominantna ruka.

Vježbe grafomotorike i opažanja

Grafomotoričke sposobnosti uvježbavaju se aktivnostima koje zahtijevaju:

- fine pokrete ruku, poput crtanja, slikanja bojama i modeliranja,
- aktivnosti kod kojih se vježba držanje olovke, kontrola pritiska olovke,
- povlačenje crta različita oblika, dužine i smjera, npr. linije od crte do crte, od točke do točke, ravne, kružne i valovite linije;
- precrtavanje različitih likova (krug, trokut, romb, križ).

Vježbe za razvoj **vizualne percepcije**:

- pronalaženje razlika na slikama,
- pronalaženje dijelova od kojih je neka slika sastavljena,
- sastavljanje različitih slika iz jednakih dijelova,
- opisivanje slike kako bi je netko drugi mogao pronaći u nizu sličnih slika.

Pripremne aktivnosti i igre

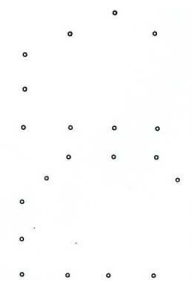
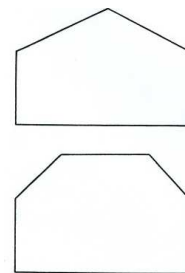
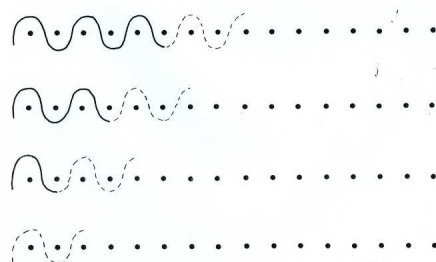
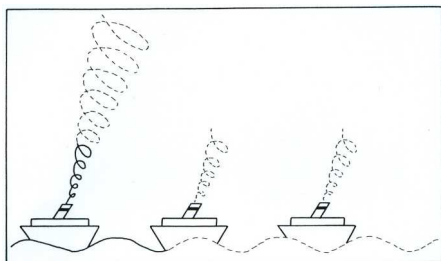
- Šaranje štapom po pijesku, kamenčićima...crtanje kažiprstom po pijesku, brašnu...
- Skupljanje sitnih predmeta jedan po jedan (perle, kuglice), skupljanje po dva predmeta zajedno, nizanje perli, preljevanje vode u posudicama, nizanje štipalica na košaricu....
- Lupkanje prstima po stolu, pojedinačno i po dva prsta zajedno (desnom rukom, lijevom rukom, obje ruke).
- Trganje papira (po vlastitom izboru, praveći različite oblike nakon gledanja, praveći oblike po sjećanju).
- Presavijanje papira, maramica...
- Rezanje škalicama, lijepljenje, oblikovanje plastelinom, kopiranje preko već povučenih ili istočkanih linija.
- Slaganje puzzli, gradnja kockama, slaganje kocaka uvis...
- Slikanje kistom, slobodno likovno izražavanje, crtanje prema uzorku, crtanje istih oblika u nizu...

Vježbe za poticanje razvoja opažanja i grafomotorike

Vježbenice u knjižarama:

1. Željka Vučinić: "HOĆU – MOGU" (od 27kn), www.foma.hr
2. Željka Vučinić: "UČIMO OPAŽATI" (od 25kn)
3. Katica Puškarić "PRIPREMI SE ZA ŠKOLU!" (od 35kn)
4. Katica Puškarić: "POKAŽI ŠTO ZNAŠ" (od 23kn)
5. Vesna Orehovec: "VJEŽBE GRAFOMOTORIKE I OPAŽANJA"
6. Silvija Phillips: "PREDVJEŽBE PISANJA"
7. Puljak-Pešec: "VJEŽBENICA ZA RAZVOJ GRAFOMOTORIKE"

Vježbe za poticanje razvoja opažanja i grafomotorike

Besplatno, na Internetu:

- http://public.carnet.hr/~dukocanj/igre_s_olovkom.html
- http://public.carnet.hr/~dukocanj/radni_listovi.html
- www.mojalbum.com/julija30/grafomotorika
- www.mojalbum.com/julija30/povezi-pike
- <http://picasaweb.google.com/jozicaprevolsek/GRAFOMOTORIKA>
- www.tlsbooks.com/preschoolfinemotorskills.htm
- Google pretrage: “vježbe grafomotorike”, “grafomotorika, vježbe”

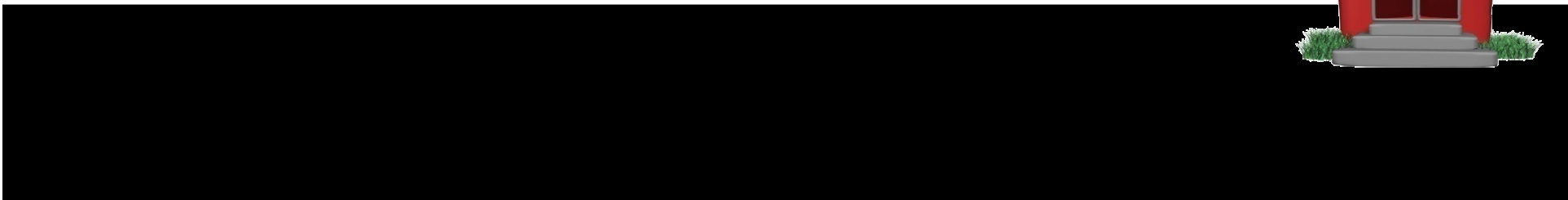
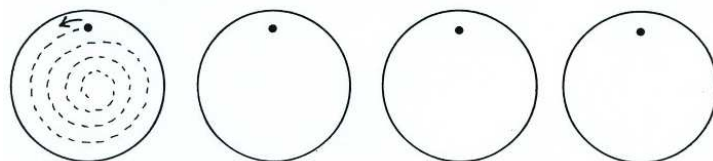
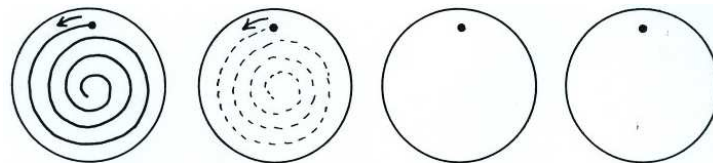
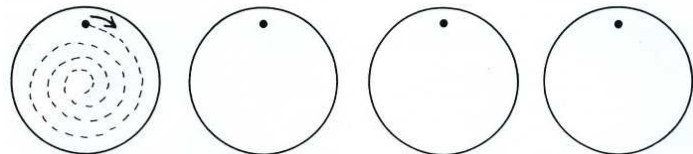
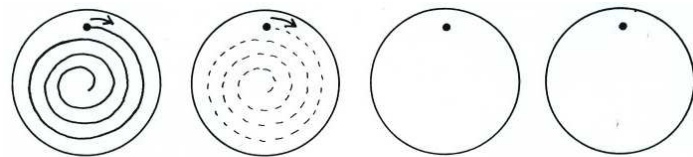

- **Ponudite djetetu vježbe**, ali ga nikako ne prisiljavajte da ih rješava baš onda kada Vi odlučite.
- **Unaprijed dogovorite** kada će i koliko zadataka riješiti – obavezno se držite dogovorenog, jer time produbljujete odnos povjerenja između Vas i djeteta.
- **Budite uz dijete dok rješava zadatke**, ne ostavljajte ga da samostalno rješava . Ako ste pokraj djeteta ono će se bolje usmjeriti na zadatak, osjetit će Vašu podršku, produbljujete svoj odnos sa djetetom, možete pratiti kako radi, usmjeravati ga i pripomoći. Pripazite da pritom pravilno drži olovku i ispravno sjedi.
- **Ne zaboravite pohvaliti dijete** za uloženi trud i ostvareni rezultat, čak i kad nije najbolje napravilo, potičite ga da bude ustrajno jer time jačate djetetovo samopouzdanje, te ga motivirate na daljnje rješavanje zadataka.
- **Ne pretjerujte u količini zadataka!** Dijete ne može predugo zadržati pažnju u jednoj aktivnosti. Preporučeno vrijeme je 20 minuta, ako se radi o igri 60 minuta, tj. dok dijete pokazuje interes za ponuđenu aktivnost.

○ ○
□ □
▭ ▭
△ △
○ □ ○ □
△ ▭ △ ▭
○ □ △ ▭

*Učenje je najdjelotvornije kada
je zabavno.*

Peter Kline: Svakodnevni genijalac

